

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravištvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znalem popust. — Upravištvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Obstrukcija v parlamentu.

Pred 14. dnevi je hrvaško-slovenski klub na Dunaju zahteval, da naj se odstrani Cuvaj in uvede na Hrvaškem ustava. Ker se vlada ni udala zahtevam Jugoslovanov, je klub pričel z obstrukcijo. „Slov. Narod“ je prinesel dne 18. novembra 1912 uvodni članek, v katerem se je norčeval iz naših poslancev, češ, da so komedijanti, in pristavil: „Kaj hočejo ti ljudje? se vprašuje javnost. Obstrukcija proti parlamentu je v sedanjih resnih časih skoraj zločin.“ — Luna se izpremeni v 14. dneh, v istem času tudi „Slov. Narod“. Dne 4. decembra 1912 je ta list zopet prinesel uvodni članek, v katerem pravi: „V parlamentu še je pričela danes obstrukcija. Neznamenita je še in malo razvita, le češki narodni socialisti so se zaenkrat odločili zanjo ter jo pričeli izvajati v justičnem odseku, kjer se nahaja predloga o vojnih službah. Kakor Nemci kombinirajo, je ta zakon, v kolikor je političen, namenjen predvsem za Slovane, zlasti Jugoslovane. Ako vstraja vlada pri dosedanjih določbah, ako namerava z bičem tega izjemnega zakona udariti nas politično in narodno, potem si Jugoslovani ne bomo smeli premišljati niti za trenotek: Z vihrajočimi zastavami mora naša delegacija, ako je v njej količkaj poštenja in količkaj čuta za odgovornost napram narodu in ljudstvu, v tabor najostreje obstrukcije.“ — V Carigradu ugašajoči polumesec vzhaja v Knafovih ulicah v Ljubljani! To je politika!

Katoličanstvo na Balkanu.

Hipna izprememba balkanskega zemljevida, ki je vse iznenadila, nam nudi vprašanje: Kako se bo odslej godilo na Balkanu katoliški cerkvi? Nekateri so bili dozdej mnenja, da se katoličanom

med Turki glede vere ni ravno hudo godilo, ker so se po Turškem dobro razvijali katoliški misijoni. Bali so se celo, da utegne vse to propasti, če zmagajo pravoslavne balkanske države. Kakor sedaj znamenja kažejo, je ta bojazen neopravičena. Upanje je celo, da bodo simpatije katoliških Slovanov do zmagonosnih Srbov in Bolgarov prav ugodno vplivale in prinašale sad v verskem oziru. Ves slovanski narod, ki še ni prepojen s framasonsko kulturo, je strogovoren in pripravljen žrtvovati vse ne le za „svobodo zlato“, ampak tudi za „krst častni“. Vsi verujemo v Kristusa in, če se bode zanaprej toliko delalo za zjedinenje, kolikor se je doslej delalo za razkol, je upanje, da se enkrat najdemo v popolni edinosti. Pa če bi tudi prav kmalu to ne bilo mogoče, smemo pričakovati, da se bodo vsaj poleglasti starega sovraštva in da bomo katoličani s pravoslavnimi lahko dostojno med seboj občevali. Ljubezen vse premaga!

Poglejmo najprej, kako stoji s katoličanstvom na Bolgarskem!

Te dni je sporočil „Slovenec“ profesor G. H. iz Plovdiva: „Naša Vincencijeva družba podpira ranjence v raznih bolnišnicah in sami vzdržujemo dve bolnišnici z 200 posteljami za ranjence. Doslej prezirani katoliški redovniki in redovnice zbujaajo občudovanje vse Bolgarije. Naši izobraženejši ranjenci, posebej častniki, se čudijo, kako more katoliška cerkev v pravoslavni državi izvrševati take čudeže nesebične ljubezni do bližnjega. Bolgarski kralj in kraljica sta že večkrat izrazila svoje priznanje požrtvovalnemu delu katoliških zavodov. Bolgari niso bili nikoli tako nasprotni katoličanom, kakor so drugi pravoslavni narodi. Prav tako je tudi resnično, da Bolgari niso bili še nikoli tako blizu katoliški cerkvi, kakor so v sedanjem položaju, ko vso Bolgarijo prešinja veliko, zares krščansko navdušenje in

ko cvet bolgarskega naroda, ranjeni bolgarski junaki, prihajajo v najožjo dotiko s katoličani. Pozitivno vem, da so v odločitvah bolgarskih političnih krogih nekateri možje prepričani, da bi bilo zedinjenje s katoliško cerkvi najboljši porošstvo za srečen razvoj neodvisne Bolgarije; pozitivno mi je tudi znano, da je Bolgarija pripravljena skleniti konkordat z Rimom. Zato prav nič ne dvomim, da so sedanje zmage krščanskega orožja velikega pomena za katoliško cerkev. Bolgari bodo v tem oziru tudi na Grke in Srbe ugodno vplivali. Potrebno pa je, da bi zapadni katoličani pravilno umevali sedanji položaj.“

Na tretjem velehradskem shodu je lani govoril Metod Ustičkov, bolgarski duhovnik iz Štipa v Makedoniji, o pomočnikih, s katerimi se razširja katoličanstvo med Bolgari. Mi imamo, je rekel, semenišča za duhovne, gojenci se vzgajajo v pravem katoliškem duhu. Ko so posvečeni v mašnike, pa obhajajo službo božjo v vzhodnem obredu. Tak zavod imamo v Drinopolju in Carigradu. Gojenci so dobro podkovani ne le v bogoslovnih, ampak tudi v socijalnih vedah, ter posebno gledamo na to, da postanejo pobožni duhovniki, ker morejo le na ta način imeti veljavo pri Bolgarih. Tri kolegije imamo v Plovdivu, v Varni in v Drinopolju. V Slivni smo pred nekoliko leti ustanovili katoliško tiskarno, v kateri smo izdali že nekoliko knjig. Ustanoviti hočemo tudi neko umstveno središče, kjer se bodo razpravljala verska, modroslovska, zgodovinska in socijalna vprašanja. Zato hočemo ustanoviti šolo sv. Klemenca za Bolgare. V naši kongregaciji je 15 navdušenih bolgarskih mladeničev, ki bodo vsi pospeševali s tiskom in besedo mlado katoliško gibanje. Bolgarski mladeniči so najbolj sposobni za misijonarje med svojim narodom.“

Katoličani v Črni Gori uživajo popolno svobodo in se sploh ne smatrajo za kaj drugega,

PODLISTEK.

Za poklicem.

Spisal Peter Bohinjec.

Dalje.

„Gospa baronka! Nekdaj sem hodil uživati Vašo gostoljubnost z namenom, da bi izprosil roko in srce Vaše sestre, baronke Regate. Pa to so bile le mladeniške budalosti brez cilja, brez pomena. Delali smo veselje Vaši mami baronki Alemani, sebi pa našli nekoliko neprijetnih zadreg. Ali danes, gospa baronka, prihajam k Vam kot duhovnik, kot zrel možak, ki ga skrbi očetova prihodnost, ki ga razburja neprikladna govornica, ki ga muči tako dober sloves pobožne gospe in odlične gospodarice...“

Duhovnik nagne glavo, povese svoje čarovite oči, baronka pa se dvigne iz naslonjača, ustnice se ji namrdnejo, mračno čelo briše bela roka, besede pa kažejo nevoljo:

„Gospod Žiga, veseli me Vaša skrb, pa bodite prepričani, da potov Vaše matere ne bom hodila.“

Ztōdla je beseda zadnjega stavka gospoda kapelana, pa premagal se je, z zavestjo, da je njegova skrb neopravičena. Z mehkim glasom odgovarja:

„Gospa Ana, veseli me, da ste mi skrb odbili. Moja mati je že davno oprala svoj madež in naj v miru počiva na sveti zemlji. Ali morem pričakovati, da bo gospa baronka tudi jezike zavezala?“

Baronka molči in natega spomin.

„In kako to mislite, gospod Žiga?“

„Najlepše bi bilo, da mojega očeta odslovite. Na mojem gradu ima dovolj prostora in jela. Pa tudi meni bi bil drag gost.“

„Resnično Vam povem, gospod grof, da mi je težko, zvestega posla brez vzroka odsloviti. Ali Vaša želja je meni povelje in obetam Vam, da izpolnim Vašo željo. Res težko mi je, besedo odslovitve izustiti, zakaj on je tu zadovoljen in meni je desna roka, zlasti zdaj, ko se pripravljam, da sezidam nov grad. Ali bi morda Vi, gospod grof, vedeli nasvetovati svojemu očetu vrednega naslednika?“

„Zgodi se po Vaši volji, gospa baronka! Janeza Vajsa poznate. Saj ste mu krstna botra. Moj prijatelj Jurko je govoril z njim in sam se je izrazil, da bi prišel k Vam služiti. Izučen zidar je, še kot zidarski pomočnik je pomagal v Ljubljani zidati stolno cerkev. Zidarski mojster Pavel Jugovic ga je hvalil kot spretnega in umnega delavca.“

„Hvala Vam lepa, gospod grof! Kakor nalašč potrebujem takega oskrbnika. Tudi odpoved Vašemu očetu bo olajšana.“

„Župnik šmarješki, Jure grof Rudolphi, je tudi boter Vajsovih otrok. Pozna ga dobro in on ga je priporočil.“

„A, tako? Torej se naš dobri grof Rudolphi skriva za tem napadom? Naj le počaka! To ga bom oštela!“

In baronka se je smejala iz dna zatopljenega duše ter nalivala gostu.

Tudi Tomaž Kinski se je prikazal v dvorano. Jurko je izbijal šale z mladim barončkom in Žiga je bil zadovoljen, da se je vse tako gladko izteklo.

Tomaž Kinski je kmalu zapustil grad. Pa njegovo srce ga ni vleklo na Hudenje. Odjadral je proti Mokronogu in, predno je zima priromala v deželo, je bil že Tomaž Kinski zopet na oklicih...

VIII.

„Tomaž Kinski se je poročil z Elizabeto, hčerjo mokronoškega mesarja Mihela Šetine, in iz tega zakona se je porodil 7. maja 1730. Franc Kancijan.“
Župni arhiv v Škocijanu (Instructio).

Tomaž Kinski je bil že star znanec v Mokronogu. Šetinova hiša mu je bila domača in že pred približno desetimi leti se že tamkaj ženil. Stari Mihel pa ni hotel ničesar čuti o dekljici možitvi in vedno je poudarjal, kažoč svoj palec: „Dokler bo tale migal, ne!“

Izišel pa je vendarle čas, da je Mihelev palec nehal migati. In ta čas se je oživelo znanje. Tomaž je ponudil roko bogati hčeri starega mesarja, Šetinova Lizika pa mu je dala srce. Že je bila v poznem srpanu in izbirala bi bila s težavami. Vsled tega se je vse napravilo čez noč. Lizika sama tako ni mogla biti in še vedno čvrsti Čeh se je pomladil pri 40letni nevesti. Veselo je bilo vse, veseli svatje, veseli ženin in nevesta, tudi brinjevski Jurko kot stari prijatelj je pritrkaval z nogo in se smejal staremu ženinu.

kakor ostali Crnogorci. Škof v Baru, msgr. dr. Niko Dobrečić, je ugledna in po vsej Črni Gori znana oseba. Spoštujejo ga katoličani, kakor pravoslavni. Katoliški duhovniki se istotako splošno spoštujejo, kakor pravoslavni, in katoliška cerkev je vsakemu Crnogorcu ravnotako sveta, kakor pravoslavna. Katoliški Miriditi so se v zadnji vojni hrabro borili skupaj s Crnogorci proti Turkom.

Najhuje se katoliški Hrvatje boje Srbov. Nekateri fanatični srbski popi so bili doslej res srditi sovražniki katoličanov. Tudi srbska vlada je bila tako nepristopna, da so n. pr. zagrebške usmiljenke povsod na Balkanu lahko ustanavljale svoje zavode, samo na Srbsko ni bilo mogoče spraviti niti ene sestire. Odslej utegne biti drugače. V novopridobijenih deželah so kralju Petru pripadli tudi katoliški kraji. V Skoplju ima katoliški škof svojo stolico. Katoliške župnije so tudi v Prizrenu, Prištini, Peči, Djakovici, Mitrovici, Ferizoviču, Cubli, Karadagu ali Črni gori, Stubli in Letnici. Vas Janjevo sredi Kosova pa ima celo 2000 samih srbskih katoličanov in ta vas daje največ katoliških duhovnikov. Kralj Peter se je zadnje nedelje z velikim spremstvom udeležil službe božje v katoliški katedrali v Skoplju. Don Raman, namestnik katoliškega škofa Lazarja Dimijade, ki biva že dalje časa na Dunaju, je kralja prisrčno pozdravil in mu zagotovil zvestobo in udanost katoliških podanikov. Zatrjuje se, da dobe katoličani na Srbskem popolno versko samostojnost, kakor jo imajo oni v Črni Gori, in da bode vlada v tej zadevi sklenila konkordat s svetim Očetom.

Srbski vladni list „Samouprava“ je dne 22. novembra objavil članek, v katerem pravi takole: „Doslej je imela Srbija jako majhno število državljanov rimskokatoliške vere ter se zanje ni moglo skrbeti tako, kakor bi bilo to vseh njihovemu čustvovanju. To so bili tujci, ki so se ali samo začasno mudili v Srbiji, ali pa jih je bilo tako malo, da se jim ni mogla dati posebna cerkvena občina. Njihove verske obrede so vršili duhovniki iz sosednje monarhije, od časa do časa tudi njihovi škofje. Zaradi tega je sem prihajal tudi slavni škof Strossmayr, ki se v Srbiji ni sprejemal samo s spoštovanjem, marveč tudi z očitnimi simpatijami. Srbija dobi vsled pridobitev na bojnem polju znatno število podanikov rimskokatoliške vere. Zanj nastopa sedaj dolžnost, da poskrbi za dušne potrebe teh svojih novih državljanov. V vsakem slučaju bi bil konkordat z Vatikanom, po vzgledu Črne Gore, začetek od strani države, da tudi nasproti našim sodržavljanom rimskokatoliške vere pokaže tisto pažnjo, do katere imajo pravico.

Le ženinov sin v Škocijanu se je držal grdo in skoro ga je bilo sram, da se mu je oče že tretjič oženil.

„Nisem mislil, da se bo oče tako hitro poročil,“ reče kapelan Žiga svojemu župniku, ko sta pozne jeseni jezdila po službenih poslih s hribov domov.

„Saj sem ti pravil, dragi moj, da ti hoče oče vsekako preskrbeti brata ali sestro. Boš videl, da se tvoji načrti ne uresničujejo in letos osovrej utegneš prinesiti novico iz Mokronoga: Hudenski posestnik se maje in sv. Kancijan ne bo dedič gospoda Žige.

Otožne misli so legle na čelo mladega kapelana, konja sta začela dirjati . . .

„Kakor je božja volja, gospod župnik! Pa kaj menite vi: ali more Kinski lastiti se pravic do hudenskega gradu?“

„Izpodbija jih lahko, ali, če jih izpodbije, je veliko pravno vprašanje. Vsekako pa se pripravi na dolgo pravdo!“

„Jaz pa bom zapisal oporočko, in sicer tako razumljivo, da je ne izpodbije nihče, tudi moj oče ne, gospod magister!“

„Imaš prav, ljubi moj, le podati se ne! Fortuna nos adjuvet!“

„Oglasiva se spotoma v Brinjevcu, gospod župnik! Imam nekaj naročil.“

„Po tvoji volji, Domine Sigismunde!“

Jezdeca zavijeta po bregu navzgor.

Pred njima se pokaže Brinjevec . . .

Jurko in Urška sta zopet sama gospodarila v Brinjevcu. Rajna baronka je zapustila pristavo

Kot glasilo javnosti opozarjamo na to potrebo, uverjeni, da ji bo vlada kraljevine Srbije zadostila in s tem izvršila dejanje spravljivosti, ki bo Srbiji in srbskemu narodu utrdilo in povečalo simpatije in spoštovanje kulturnega evropskega sveta.“

Kralj Peter je rekel v Skoplju katoliški duhovščini: „Dovolili bomo najširšo versko svobodo. Za nas so vsi kristjani bratje. Katoličani so naš sveti boj spremljevali s simpatijami, česar ne bomo nikdar pozabili. Menim, da tudi duhovščina tako misli. Ko se vojna neha, bo ena mojih glavnih nalog, da se obrnem v Rim in da se s Sv. Stolico dogovorim glede verske svobode katoličanov v mojem kraljestvu.“

Boj daj, da bi se vse to srečno izvršilo!

DOPISI.

Z Rupe. „Ljudska knjižnica“ na Rupi si je nabavila mnogo novih knjig poučne in zabavne vsebine. Tem potom vabi svoje ude, da naj se pridno oglašajo pri g. knjižničarju v izposojevanje knjig. Posebno sedaj v zimskem času je dosti časa za čitanje knjig. Knjige se izposojajo v nedeljo od 12. do 1. ure popoldne in v sredo zvečer od 6. do 7. ure.

Naklo. Tukaj je predaval dne 24. novembra o sadjarstvu dež. sadjarski nadzornik g. M. Humeč, katerega je pazno poslušalo lepo število naklanskih posestnikov. Tudi ženske so se zanimale za predmet, kar je čisto prav. Veliko zanimanja je bilo med poslušavci posebno za izbero jabolčnih vrst, ki jih je g. predavatelj priporočal za naše kraje, in za sadjarski list, ki bo pričel izhajati prihodnje leto za ceno 3 K. — Gospodična Jul. Jaklič vodi pri nas (v prostorih pri Korenčanu) že drugi mesec gospodinjski tečaj, na katerem se 18 naklanskih deklet pripravlja za svoj poklic. Predsodki, ki so se razširjali po fari o tečaju pred pričetkom, so izginili, in dekleta zadovoljnih obrazov prihajajo in odhajajo vsak dan. Tečaj se bo podaljšal na tri mesece k popuku. Upati je, da bodo bodoče naše gospodinje krepko podpirale hišam znane „tri vogle“, da bi le tudi možje pridno držali še četrti vogal, kar pa bo seveda težko šlo, če bo frakelj z žganjem najljubša votla posoda pri hiši. Dokler ne bo izginilo nočno fantovsko kričanje po vasi, ki se vrši seveda na podlagi izpraznjenih frakeljnov, toliko časa se pač ne bo moglo pričakovati še boljših časov, četudi bodo znale naše prihodnje gospodinje kaj boljšega postaviti na mizo, kakor sok in kaša. Najžalostnejše pa je, če se vragu — alkoholu uda celo ženski spol. Tako se je zgodil pred enim tednom žalosten slučaj, da je orožnik odpeljal v „kejho“ neko vsled žganja posurovelo dekle, ki je v najboljših letih. Pa upajmo, da bo v Naklem kmalu v vseh ozirih bolje.

Iz Vodic. Franc Burgar, ki je s sekiro ubil svojega brata Janeza Burgarja, je dobil sedem let težke ječe. Francetu, ki je bil delaven fant, je mati hotela prepustiti posestvo. Delo-

svoji nečakinji Juditi, ki je bila omožena z Rajsingom. Ta se je malokdaj prikazala v Brinjevcu in se je popolnoma zanesla na zvestobo Jurkovo.

Ni pa se župnik zanesel na trdno voljo brinjevskega oskrbnika. Dokler je živela rajna baronka, je še šlo po sreči. Ali Urška je rastla v starosti, ne pa v modrosti. Tako izpod čela je pogledavala junaškega Jurka, nasmejavala se in se nastavljala, da je Jurku že vroče prihajalo in srce se mu pomladilo.

Župnik je zvedel za ta novi par, tisti dan pa se je tudi sam prepričal. Gospod kapelan je govoril pod lopo z razposajeno hišno in silno grdo se je držal.

„Prosim, gospod Žiga, dajte, da me vzame! Meni ni več tako prestajati.“

Jurko se je tudi grdo držal. Kapelan mu je naštel dosti neumnostij. Prikimal pa je nazadnje Jurko in obljubil, da pride drugi teden z Urško v župnišče . . .

Med tem, ko je gospod Žiga misijonaril pod široko lopo, se je župnik Zalokar izprehajal po vrtu in opazoval različna zelišča in cvetice. Naposled je Jurko povabil oba gospoda v dvorano na dojučnik. Zahvalila sta se resna gosta, z ostrim pogledom in zahvalno besedo se poslovila in odrinila po klancu navzdol.

Solnce je stlalo svoje motne jesenske žarke po dolini in oživljalo rmenelo listje po drevju. Velik pes, črn kosmatinec, je skočil za debelo olšo in divja raca je izflafotala iznad bistrega potoka.

„Škoda, da ni puške pri rokah. Utva bi bila moja in kosiło obeh.“

mržni in večkrat pijani Janez mu je pa zavoljo tega nagajal in ga obiral po hišah, kar je Franceta tako ujezilo, da je storil nesrečni zločin.

Politični obzor.

Zakon o vojaški službi, ki se hoče skleniti v drž. zboru, ima jako trde določbe; zato imajo proti njemu pomisleke še celo najbolj vladni nemški in poljski poslanci iz državno-pravnih in stvarnih ozirov. Te vojaške predloge določujejo, da bodo vsi moški od 18. do 50. leta v slučaju mobilizacije, vojne ali izjemnega stanja podvrženi vojaškemu sodiščem. Pri takih prilikah se sodno postopanje tako vrši, da se priče zaslusijo v odsotnosti osumljenca. Obtoženec nima nobenega zagovornika. Ako se je vodja vojaško-kazenskega postopanja prepričal, da je bilo dejanje res storjeno od osumljenca, potem se brez dolgega preudarka vojaškega sodišča izreče sodba. Ko je poveljnik sodbo potrdil in se je ista glasila na smrt, odkorakajo zbrani vojaki na morišče, kjer izvrše smrtno obsodbo. Po § 9. železničarji ne bodo mogli štrajkati. Vojaško sodišče bo nastopilo, ako se bodo kaj pregrešili uslužbenci prometnih podjetij zoper svoje stanovske dolžnosti. Taka kaznjiva dejanja so: razžalljivo obnašanje in upornost podložnikov proti predpostavljenim, zanikerno vedenje v javni službi in ako kdo zapusti kraj, kjer je dolžan službo opravljati. — V ogrskem državnem zboru so bile podobne vojaške predloge neizpremenjeno in soglasno sprejete.

Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg je dne 2. decembra v seji nemškega državnega zbora rekel: „Trud nemške diplomacije, da bi se bil omejil vojni požar na Balkanu, se je ponesrečil. Nemčija ima žive interese pri gospodarskem razvoju vzhoda. Pri reševanju posameznih vprašanj bomo podpirali svoje zaveznike. Da se doseže soglasje med velevlastmi pri reševanju balkanskih vprašanj, se vrše neprestano dogovori med evropskimi kabineti. Ti dogovori so bili doslej prijazni in obetajo vseh. Zahteve posameznih velevlastij se pokažejo, ko se dokončajo dogovori na Balkanu. Ako se pokažejo nepremostljiva nasprotja, bodo gledale države, katerih se to tiče, da uveljavijo svoje zahteve. To velja o naših zaveznikih. Ako bi bili pri uveljavljanju svojih interesov ti zavezniki od tretje strani ne-pričakovano ovirani, bomo izpolnili svojo zvezno dolžnost in odločno stopili na njihovo stran. Nastopimo ob strani svojih zaveznikov in se bomo bojevali za obrambo svojega položaja v Evropi in za obrambo varnosti in bodočnosti naše dežele. Tudi po končani vojni si bomo prizadejali, da se ohrani Trčija gospodarsko in politično močna in v tem prizadevanju smo edini ne le z zavezniki, temveč z vsemi velevlastmi.“ — Časnik kancelarjeve besede tako razlagajo, da se zahteve Avstrije do Srbije še ne morejo natančno določiti, ker balkanske države še niso določile svojega stališča; če pa nastanejo med Avstrijo in Srbijo nasprotstva, naj Avstrija sama s Srbijo zadevo reši, in, če bo Avstrija v tem od tretje strani n. pr. od Rusije napadena, potem bo Nemčija z orožjem v roki Avstrijo branila.

„Ali ti še tako stoji puška k rokam, kakor nekdat, prijatelj?“

„Bogve! Davno že nisem bil na lovu. Zdaj smo lovci drugačne vrste: duše lovimo!“ odvrne kapelan. „Prav imaš, Žiga! Ali časih je tudi za nas potrebno, da se oddahnemo in da v temni hosti odložimo vsakdanje skrbi, ki nam tarejo jetra in obisti. Verjemi mi, Žiga, da veliko boleznih nastane iz duševnih muk.“

„Ipsissima verba*,“ gospod magister. Meni zdravi le polet v prirodo dušne rane. Prefekt z Vrha je strasten lovec in me vabi v svoj lov. Blizo je in poizkusimo enkrat.“

„Dvomim, da bi bil cistercijan v svoji beli halji dober lovec. Saj bo vsaka vrana pred njim zbežala.“

„Da bi ga videli, brata Viljema! Oko ima kot orel bistro in izpodreca se, ko gre na lov, kakor kmečko dekle.“

„Potem šele mora biti strašen! Čul sem, da gospodari slabo na vrhovski pristavi in da konvent namerja prodati Vrh.“

„Mogoče. Je pa administrator P. Placid v Klevevžu drugačen gospodar. Ta zna množiti imetje! Zburska gospa je nevoljna nanj. Redovnik, pa tak stiskač!“

„Omnia ad majorem Dei gloriam**!“ Konča župnik pogovor. Podložniki so zadovoljni in ni čuti pritožb. Kaj torej še hočeš? Ne pravijo zastonj kmetje, da je pod krivo palico dobro bivati.

Jezdeca razsedlata in odideta k obedu.

*) Resnične besede.

***) Vse v večjo čast božjo!

Dalje prih.

V Budimpešti je vlada predložila vojaške zakonske predloge, s katerimi se daje ministrstvu za slučaj vojne pravica, da smejo ukreniti dalekosežne določbe. Razpisati se smejo celo za vojne potreščine posebni davki.

Pri ogrskih državnih železnicah je bila doslej madjarščina službeni jezik tudi na Hrvaškem. Sedaj se je pa sklenilo, da bodi hrvaščina pri železnicah na Hrvaškem službeni jezik v notranji upravi in pri občevarstvu za ljudstvo, da se pa to ne sme po zakonu uveljaviti, ampak le za nekaj časa trpeti.

Slovaški šolarji so stavkali v župniji Likavci pri Ružemberku, ker niso hoteli hoditi več v mažarsko šolo. Okrajni urad v Ružemberku je prijel starše učencev in jih kaznoval z globo, pa vendar ni pomagal. Naposled so starše začeli zapirati.

«Princ Eugen» se imenuje tretji drednot (velika vojna ladja), katero so izpustili v soboto v tržaški ladjedelnici v morje.

Avstrija — Srbija in Rusija. Politični položaj je neizpremenjen. Kriza se nadaljuje. Došlo je dolgo poročilo o krivicah, katere je srbska vojska naredila Prochaski, ko je prišla v Prizren. Omadeževana je bila baje avstro-ogrski zastava, ki je visela na konzulatu, zato bo Avstrija zahtevala, da mora biti odstavljen general, ki je vodil srbsko vojsko, in srbske čete morajo defilirati pred avstrijsko zastavo. Rusija molči in se oborožuje. Zadnje dni so ob ruski meji v Galiciji ujeli več ruskih vohunov.

Za prijateljstvo Romunske se pulijo Avstrija, Rusija, Bolgarija in Nemčija. Bolgarija vabi Romunsko, da naj pristopi k balkanski zvezi, ker bi ji to koristilo v trgovinskem, političnem in prometnem oziru. Avstrijski armadni nadzornik baron Konrad, ki je šel utrjevati prijateljstvo v Bukarešto, je dobro opravil. Kralj Karol mu je podaril svojo sliko z lastnoročnim podpisom. Ministrski svet v Bukarešti je izjavil, da državne finance zelo dobro stojijo, ker se je pokazal glede na proračun velik prebitok. Povečala se bode romunska vojna mornarica.

V Bukareštu je bil general Konrad plem. Hötendorf vsprejet z velikim navdušenjem. Hiše so bile okinčane z avstrijskimi in romunskimi zastavami. Prebivalstvo je klicalo: „Živela Avstrija!“

Rusija se pripravlja. Vojaška komisija je odšla iz Petrograda v Berlin in Pariz kupovati tovorne avtomobile za rusko armado. — V cesarskem gledališču v Petrogradu je bila gledališka predstava na korist ranjencem balkanskih držav. Navzoči so bili vsi ruski ministri. Godle so se slovanske himne in občinstvo je ploskalo. — Poroča se, da ni resnično, da bi bila Rusija nehala podpirati srbske zahteve glede pristanišča ob Adriji. — Grški prestolonaslednik princ Konstantin je rekel nekemu svojemu prijatelju, da je Rusija že spomladu spoznala in odobrila načrt za vojno na Balkanu.

Med Malorusi. Dudykievič, bivši poslanec in voditelj galiških Malorusov, je bil aretiran. Na njegovem stanovanju so izvršili hišno preiskavo in zasegli tudi arhiv maloruske (rusofilske) stranke, češ, da vlada med Malorusi državi nevarno gibanje.

Albanci stojijo na najnižji stopinji omike. Nimajo ne šol, ne književnosti. Zato so se jih pa usmilili najvišji gospodje in jim nudijo vse, karkoli želijo. Naenkrat se je izvohalo, da so Albanci državotvorni element, da zaslužijo svojega narodnega kneza in popolno samostojnost. Vse to brez kulture. Slovenci smo pa že preveč kulturni narod in zato ne zaslužio niti ravnopravnosti z drugimi narodi.

O kraljeviču Danilu, črnogorskem prestolonasledniku, so listi poročali, da je bil pred Skadrom nevarno ranjen, kar pa ni resnica. Res je pa, da je kraljevič zelo nevarno obolel in da je zato njegov oče prevzel vrhovno poveljstvo pred Skadrom.

Zoper Mladoturke še vedno ostro nastopajo v Carigradu. Zapri so bivšega ministra Emrulah beja, urednika Ahmed Agajeva in več drugih Mladoturkov.

Zadnji boji Bolgarov in Srbov. Ob izlivu reke Marice so Bolgari premagali 27. novembra turško armado in vjeli 12.000 mož z 265. častniki. Podali so se jim: poveljnik kirdžalskega zboru Mehmed Javer paša, njegov generalni štab Hamdi bej, poveljnika obeh divizij Rasim in Emsur. Dobil so Bolgari tudi osem gorskih topov, dve brzostrelki, 1500 konj in mnogo vojnega materijala. Poveljnika Bolgarov sta bila Kovačev in Teodorov. Srbska vojska je po spopadu pri Vezirjevem mostu zasedla okolico Ljume. Ljumljani, sicer zagrizeni Arnavti, so izročili Srbom vse orožje in pa tiste možake, ki so jih ščuvali k uporu. Vsaka vas je dala po enega tala. S tem je postala na to stran Srbom pot do morja odprta. Sumadijska srbska divizija je zasedla Drač. Srbske čete so bile z navdušenjem sprejete. Srbi so pozdravili morje s tem, da je en eskadron konjice z vihrajočimi zastavami in golimi sabljami zajahal v morje in zaklical: Živio!

Vojna na Balkanu prenehala. Dne 3. decembra zvečer je bilo sklenjeno in podpisano premirje med Turčijo na eni strani ter Bolgarijo,

Srbijo in Črno Goro na drugi strani, Besedilo premirja je predlagal Danev, predsednik bolgarskega sobranja. Pogoji so sledeči: 1.) Armade vojskujočih se držav ostanejo v sedanjih pozicijah. 2.) Obleganim trdnjavam se provijaniranje ne dovoli. 3.) Provijaniranje bolgarske armade pri Cataldži je dovoljeno tudi preko Črnega morja in preko Odrina, počenši z 10. dnevom po sklenjenem premirju. 4.) Mirovna pogajanja se prično 13. decembra v Londonu. Grška premirja ni podpisala, ker hoče prej dobiti Janino v svojo oblast.

Koliko sveta so zavojevale balkanske armade. Bolgarska, ki obsega 96.000 km², je zasedla 70.000 km², turškega ozemlja. — Grška, ki meri 65.000 km², je zasedla 20.000 km². — Črna Gora obsega 9.000 km² je zasedla 11.000 km² in Srbija, ki obsega 46.000 km², je zasedla 48.000 km².

Na otoku Samosu se je zbralo 97 pooblaščenecv samoškega zbora v cerkvi sv. Spiridiona in so izrekli združenje z Grško. Nato so izobesili po mestu grške zastave in izvolili novo samoško vlado. Uradništvo je zapriseglo grškemu kralju.

Novičar.

Rak-rana našega ljudstva. Slovensko ljudstvo ima lepe vrline, kakor: vernost, značajnost, razumnost in delavnost. Ne da se pa tajiti, da ima naše ljudstvo tudi napake, ki so mu v veliko gmotno in duševno kvar. Ena takih napak je nagnjenje do pravdanja. Večina pravnih izvir iz napuha in svojeglavnosti. Zaradi majhnega vzroka večkrat začno pravde ne le moški, ampak tudi ženske, sosedi in sosede. Ker nihče noče odnehati, pravda včasih dolgo traja in veliko stane. O, koliko je med tem prepira, sovraštva, kletvine in nazadnje pridejo pravdni stroški! Večkrat je zadeva, za kar se ljudje pravdajo, desetkrat manj vredna, kakor stane pravda. Sodniki pač včasih poizkušajo prepirljivce poravnati in semtertja nalože obema strankama, da morata trpeti vsaka svoje stroške. Primeri se tudi, da mora kdo trpeti obojne stroške sam, dasiravno je za trdno pričakoval, da bo v pravdi zmagal. Naše ljudstvo mora rediti celo vrsto advokatov, ki spravijo vsako leto več stotisočev kron v svoj žep, ljudstvo pa postaja siromašno in se v svoji obupnosti izseljuje. Upati smemo, da bodo mirovna sodišča preprečila mnogo grdih pravnih. Dasiravno je posel mirovni sodnikov zaradi raznih okoliščin težaven, naj se vendar nihče ne ustraši, prevzeti ta posel, ki je v blagor ljudstvu. Liberalci so seveda sovražniki mirovni sodišč, ker so prijatelji advokatskih pijavk.

«Kranjski fantje imajo še danes mnogo starih in slabih navad; takozvano „voglarenje“ pri svačbah spada med najslabše.» To resnico je pribil te dni neki list liberalne barve. Lahko bi bil še dostavil, da so posurovelosti fantov vzrok razne strasti, katere pa liberalci večkrat pri mladini prav pridno gojijo.

«Zarja» vpraša: Zakaj duhovščina ne napravljia procesij za odvrnitev vojne? Odgovor: Zato, ker socialni demokrati sami znajo delati procesije brez duhovščine in jih tudi delajo.

O sejah občinskega sveta mesta Kranja čitamo: Seja dne 24. marca 1911. Sprejme se predlog virilista Sitarja, da se napravi javna tehtnica pod mestom. Seja dne 23. maja 1911. Župan naznanja, da je virilist Valentin Sitar predlagal napravo nove vage. Tvrška z Dunaja je že poslala ceno in načrt. Stvar se bo uredila. — Kakor se vidi iz tega dobesednega izvlečka, občinski svet v Kranju strašno hitro dela. Pred več kot poldrugim letom je bilo sklenjeno, da se napravi pod mestom javna tehtnica, ki je nujno potrebna. Stvar je bila sklenjena, se je o njej obravnavalo, župan je pisal po načrte, nazadnje pa je stvar — zaspala. Vprašamo župana, kdaj misli storjeni sklep izvršiti. Kolikor je nam znano, je ta sklep še vedno pravomočen. Ker je tehtnica res potrebna, zato je župan dolžan ta sklep izvršiti. M. Z.

Pri vodovodu za Kranj in okolico so še nekateri nedostatki. Deželni odbor je pozval podjetnika Bacherja, da naj te nedostatke odpravi.

Za deželno elektrarno ob Završnici je c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici izdalo vodopravno dovoljenje.

Mlekarni v Senčurju pri Kranju je deželni odbor dovolil 5000 kron podpore.

Dr. Janka Brejca je državna zbornica izvolila v državno sodišče, ki posluje takrat, če državni zbor posadi kakoga ministra na obtožno klopo.

Kranjska deželna banka v Ljubljani izdaja 4½% zastavne liste na podlagi danih posojil, vključenih na posestva, in 4½% komunalne zadolžnice na podlagi danih posojil občinam in drugim javnim korporacijam. Kdor kupi te papirje, naloži svoj denar najvarnejše, ker jamči zanje razun zastavljenih posestev tudi dežela Kranjska. Ker se izplačujejo obresti polletno, se obrestuje denar à K 4-50 od 100 K. Opozarjamo na današnji inserat. Vsa pojasnila daje Kranjska deželna banka v Ljubljani v svojih prostorih v deželnem dvorcu.

Zaročil se je tukajšnji trgovec g. Janko Sajovic z gospico dr. Šavnikovo Vero iz Kranja. **Slovenski prostovoljec Lipar**, ki je vstopil v črnogorsko armado, je bil pred Skadrom ranjen in leži v bolnišnici v Podgorici.

Iz Mošenj se nam poroča: Zadnja nedelja je bila pri nas Andrejeva, semajna, pa pri Pernešu ni bilo plesa, ker smo že v adventu. Pač pa so nas zopet obiskali v najgršem vremenu ljubeznjiva gospa beljanskega nadučitelja Korošca. Povabili so v gostivno svoje najprisrčneje prijatelje; seveda ni manjkalo med njimi zalega F. V. in zgovornega J. B. Gospa so jim postregli s prijazno besedo in sladkim „kuhančkom“. Pri slovesu drugi dan so obljubili, da pridejo še, ker so jim Mošnjne res čudovito k srcu prirasle. Druge nesreče menda ni bilo; samo Korošec iz Grabna je precej glasno izpraševal vest našemu naprednemu oštirju.

Na tedenskih semenj v Kranju dne 2. t. m. je bilo prigianih: 187 glav domače govedi (za mesarja 95), 8 telet, 00 glav bosenske govedi, hrvaške govedi 00 in 78 domačih prešičev ter 1 domača koza in 3 domačih ovac. — Za kilogram žive teže: za pitane vole 84—86 v, za srednje pitane vole 84 do 86 v, za nepitane 78 do 80 v, za bosensko goved 00 v, za teleta 1 K 00 v, za pitane prešiče 1 K 14 v, prešiči za rejo 1 K 20 v. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 23 K; ječmen 22 K; oves 23— K; koruza 22 K; ajda 25 K; proso 22 K; krompir 5 K 80 v, fižol (rdeč) 25 K, koks 28 K, detelja 1-50 K, slanina 2— K, drva (trda) 18 K, drva (mekha) 10 K, maslo 3 K, jajce 11 v, seno 6-50 K, pšenična moka 36 v, kaša 35 v, ješprenj 34 v.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja (8) Mar. spoč; ponedeljek (9) sv. Valerija; torek (10) sv. Evlalija; sredo (11) sv. Damar; četrtek (12) sv. Sinezij; petek (13) sv. Lucija d. m.; sobota (14) sv. Spiridijon.

* * *

V Belgrad so dne 2. decembra pripeljali v ondotne bolnice 615 vojakov, ki so bili ranjeni pred Bitoljem.

V bitki pri Bitolju so stali nekateri srbski vojaški oddelki celih 24 ur do pasu v vodi. Vsled tega je srbskih vojakov več zbolelo za revmatizmom, kakor je bilo pa ranjenih.

Iz Skadra so Turki vdrli dne 3. decembra zvečer. Nastal je hud boj s topovi. Turki so bili z velikimi izgubami vrženi nazaj. Višino pod Široko goro, ki obvladuje Taraboš, so zasedli Črnogorci.

Povodnji na Balkanu Reka Marica je bila zadnji teden tako narasla, da je porušila vse mostove. Tudi Morava in Mlava sta močno narasli in prestopili begrove. Promet je bil v mnogih krajih ustavljen.

Samos je zelo važen otok v Egejskem morju. Do maloazijskega brega je samo dva kilometra. Površje obsega 468 km² in prebivavcev šteje 53.000, ki so večinoma Grki. Otok je hribovit, pa zelo rodovit. Najvišji je hrib Kerki, ki je 1440 m visok. Na otoku je veliko potočkov, ki dajo bistro, pitno vodo. Pridela se na otoku 30.500 hektarov vina, ki se večinoma izvažajo tuje dežele. Kultura je tu cvetela že v sedmem stoletju pred Kristusom. Ustanovljene so bile šole, topili so rude, obdelovali žlahtno kamenje in delali ladje. Pod Polikratom je bila država močna. Perzi so ga izvabili v Malo Azijo in umorili. V času Peloponeške vojne je imelo atiško brodogradništvo tu svoje glavno pristanišče. Samos je držal z Atenci. L. 404. pred Kristusom si ga je podvrgel Lisander in ustanovil vlado s špartanskim načelnikom. L. 365. pr. Kr. je atiški vojvoda Timotej deset mesecev oblegal glavno mesto in ga premagal in prebivavce spodil z otoka. Po smrti Aleksandra Velikega je Perdikas pridobil otok zopet prejšnjim prebivavcem. Pozneje je otok pripadal Egiptu in 84. pred Kristusom so si ga podvrgli Rimljani. L. 1550. je prišel Samos pod turško oblast. L. 1884. ga je sicer Grk Kanaris osvobodil, a so ga čez šest let zopet dobili Turki.

Ohranil je pa Samos tudi pod Turki nekako samostojnost in je imel svojo vlado, tako da je sultan imenoval kneza grške narodnosti, ki je plačeval Turčiji 300.000 pijastrov davka, sicer pa užival varuštvo Francoske, Angleške in Rusije. Dolgo so že poiskovali prebivavci, da bi dobili popolno samostojnost, ali združili se z Grško. Zato so zadnji teden z velikim navdušenjem sprejeli Grke. Staro mesto Samos, ki je imelo krasen, Heri posvečen tempel, leži v razvalinah.

Iz Jambola v Bolgariji se je zahvalil č. g. Metod Ustičkov za zbirko darov, katero so poslali Slovenci za bolgarske ranjence. Bolgarski car je bil v Jambolu parkrat pri sv. maši, po maši se je prijazno pogovarjal z redovniki in redovnicami ter jim častil, da imajo tako lepo urejeno bolnišnico za ranjence.

Kolera je v Carigradu začela ponehavati. Dozdaj je v mestu obolelo 795, umrlo pa 398 oseb. V bolnišnici za kolero pri sv. Štefanu leži še 300 bolnikov.

Na Filipinskih otokih je divjal dne 25. novembra strahovit tajfun. Poročila trdijo, da je okoli 15.000 ljudi zgubilo življenje.

Koliko je stala vojna na Balkanu. Dnevni stroški Črne Gore so znašali za vojsko

po 100.000 K. Vsega skupaj je doslej izdala Crna Gora za vojno 5.000.000 K. — Grška vojska je stala na dan po 333.000 K in za mornarico posebej po 100.000 K. Skupaj je izdala doslej za mornarico 20.000.000 K; denarja je pa imela v začetku na razpolago 57.000.000 K. — Srbija je stala vojna na dan 1.000.000 dinarjev. Skupaj je izdala doslej Srbija 44.000.000, in ji ostane še 11.000.000 dinarjev vojnega kredita. Poleg tega ima pa na razpolago vojni zaklad v znesku 140.000.000 dinarjev. — Bolgari pa porabijo vsak dan za vojno 1.200.000 levov. Porabila je doslej Bolgarija 20.000.000, ostalo je pa v vojnem zakladu še 130.000.000 levov. — Turčija je izdala za vojsko 85.000.000, imela je pa za tri mesece dovoljenega kredita 140.000.000 kron.

Novejše vesti.

Dunaj, 6. decembra. Položaj je še vedno napet. Rusija podpira Srbijo zaradi pristanišča. — Odseki za vojaške predloge imajo v torek zopet sejo.

Dunaj. Grška ni hotela podpisati premirja s Turčijo, ker se je z zveznimi državami tako dogovorila. — Poročila listov o napadu Srbov na smodnišnico v Temešvaru so izmišljena.

V Bukarešto prinese te dni ruski veliki knez Nikolaj Mihajlovič romunskemu kralju od carja poklonjeno maršalsko palico.

Valono so Grki obstreljevali. Zoper to se pritožuje Italija in Avstrija.

V London so odpotovali zastopniki balkanskih držav in Turčije k mirovnim pogajanjem, ki se prične 13. t. m.

DRUŠTVA.

"Tiskovno društvo" v Kranju bo imelo dne 30. t. m. ob 1. uri popoldne v "Ljudskem Domu" v Kranju, v knjižnici, redni občni zbor z dnevnim redom, določenim po pravilih. Odbor.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Šmartinu pri Kranju priredi v nedeljo, to je 8. t. m., ob 3. uri popoldne v veži župnišča deklamacijo ter igro "Elizabeta grofinja Tuninska". Igra nudi vsestransko dosti zabave. — Dne 1. decembra t. l. je priredilo društvo shod s predavanjem o vojski na Balkanu. Predaval je g. prof. Komatar iz Kranja, kateremu je ljudstvo z vso napetostjo sledilo. Udeležba je bila izvanredno velika, kajti prišlo je nad 300 ljudij. Društvo se g. predavatelju kar najiskrenejše zahvaljuje.

Iz Podbrezja. Gospod prof. Komatar je dne 1. t. m. predaval v našem izobraževalnem društvu "o turških vojskah", Jedrnato in poljudno predavanje je pojasnjeval s skioptičnimi slikami, za kar so mu bili poslušavci hvaležni.

Križe pri Trziču. V nedeljo ob treh popoldne priredi skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze delavski shod. Na shodu govori profesor V. Marinko o delavskem zavarovanju.

Trzič. Skioptično predavanje o katoliških Bolgarih in o Makedoniji bo imel v društvu sv. Jožefa v Trziču jutri, 8. t. m., g. dr. Grivec iz Ljubljane. Začetek ob polpetih popoldne. Vstopnina navadna. — Naslednji torek, 10. t. m., pa pride v naše društvo g. župnik P. Bohinjec. Izbral si je predavatelj za predmet tvarino, ki bo posebno zanimala Trzičane, in je pričakovati obilne udeležbe.

Kdor se mnogo redi, slabo prebavlja! "Niti rastlinska hranivna sredstva," piše dr. Granichstädt, mestni fizik na Dunaju, "niti druge zdravilne vode ne učinkujejo v teh slučajih tako ugodno, kot večtedensko zdravljenje z naravno Franc Jožefovo grenčico. V nobenem gospodarstvu naj bi ne manjkalo te mnogopreizkušene "Franc Jožefove vode". 25

Sang-ho čaj

priporoča 341 13-1

Zdravko Kranje
Kranj, "Zvezda"

Sang-ho čaj

Moja stara izkušnja me uči in drži, da za odpravo izpuščajev, kakor tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovnoznano **Steckenpferd lilijino mlečno milo** Bergmanna in dr. Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijina krema "Manera" za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50-34

Izmed dobrega najboljši!

171 25-23

Singer No., deln. družba šivalnih strojev, Kranj, Glavni trg 119.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhaecker**, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 49

Ako

ne morete jesti, ali ako se počutite slabo, odpomerite vam zdravniško preizkušeno

319 12-3 **Kaiserjeve**

želodčne melisne karamele

kajti po njih bodele dobili dober tek, želodec se zopet uravna in okrepi. Radi oživljajočega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive pri turah. Paket 20 in 40 vin. Dobi se pri **K. ŠAVNIK**, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Ravnokar so izšle **plošče za gramofon**. vsakovrstne nove Dobe se pri meni po znižanih cenah; ravnotako prodajam vsake vrste harmonike, tovarniške in ročnega izdelka. Cene so od 3-70 gl. V popravila sprejemam harmonike in gramofone in še druga vsakovrstna mala mehanična dela. Priporočam se

332 3-2 **Pavel Bizjak star.**, Kranj št. 102.

Zvonolivarna

Max Samassa
v Ljubljani

119 44-40

se priporoča za vli-vanje zvonov za zvonike z ubranim ter milodonečim glasom.

Do konca leta 1911 je razposlala 6837 komadov zvonov za zvonike v skupni teži od 2.674.508 kg.

Cerkveni svečniki in viseče svetilke (lustre), kanonske table v odgovarjajoči izdelavi od težko lite medi in zelo trpežne snovi.

Proračuni in ilustrirani ceniki na zahtevanje brezplačno in poštine prosto.

Najprimernejša darila za Božič!

74 52-49

Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik
urar in trgovec v Kranju

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupecev! Sprejemam in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejemam vsakovrstno zlatnino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!

Najvarnejše in najugodnejše se naloži denar v

4 1/2 odstot. pupilarno varnih zastavnih listih in komunalnih zadolžnicah **Kranjske deželne banke v Ljubljani**

za katere jamči Kranjska dežela. — Komadi po K 100, 200, 1000, 2000 in 10.000.

Mi iščemo

marljivih sotrudnikov!

Oddelek za srečke

:: Češke industrijske banke ::
Zastopstvo za jugoslovansko ozemlje Ljubljana. 339 3-1

J. WEIBL

J. Spreitzerjev nasled. **Ljubljana**
Slovačkova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedivnike i. t. d.

Špocialiteita: 195 52-26

valjični zastori (Rollbalken).

Glinaste peči

štedivničke, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

170 52-30 **Avgust Dreise**

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Jakob Košmerlj

edina slovenska tvrdka te vrste v **Trstu, ulica St. Martici 11.**

Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu **veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja** i. t. d.

Postrežba točna in solidna. 113 34

Na deželo pošiljam prosto vožnje po povzetju po železnici in v zavilkih po pošti.

Cenik izhaja štirikrat na leto.

272 52-14 **Higijenski urejena**

Največja snažnost!

BRIVNICA

Valentin Rozman, Kranj hiš. šte. 106, nasproti župne cerkve.

Prodaja najboljših sredstev za negovanje in barvanje las, negovanje kože in zob, toaletnih mil, parumov, šmink za gledališke odre, lasničarskih izdelkov, krepa, podložkov i. t. d.

Točna postrežba!